

Επιτροπή Διεκδίκησης επίλυσης Υδατικού προβλήματος Θεσσαλίας (Ε.Δ.Υ.ΘΕ)

Ανοικτή Επιστολή στον Πρωθυπουργό κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Αξιότιμε κ. Πρωθυπουργέ

Με την δημόσια παρέμβασή μας επιθυμούμε να θέσουμε υπόψη σας τους προβληματισμούς και τις αγωνίες μας για το υδατικό ζήτημα, ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η Θεσσαλία.

Το πρόβλημα γίνεται έντονα επίκαιρο καθώς με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και το πόλεμο που συνεχίζεται έχει προκληθεί από τη μια πλευρά ενεργειακή κρίση και από την άλλη φόβοι για επισιτιστική ασφάλεια.

Η διαχείριση του νερού παίζει ουσιαστικό ρόλο σε όλα τα θέματα που προέκυψαν, ασκούν πιέσεις στη κοινωνία μας και για αυτό και θεωρούμε υποχρέωσή μας να προβάλλουμε τις θέσεις μας.

Επί πλέον, επιλέξαμε αυτή την μορφή επικοινωνίας μαζί σας, δεδομένου ότι ήδη πλησιάζουμε στην συμπλήρωση τριών ετών άσκησης εξουσίας από την κυβέρνησή σας χωρίς, δυστυχώς, χειροπιαστά αποτελέσματα στο εν λόγω θέμα, ενώ παράλληλα έχουν ελαχιστοποιηθεί τα χρονικά περιθώρια ουσιαστικής προόδου στα πλαίσια της τρέχουσας τετραετίας.

Συγκεκριμένα :

1.Μας προκαλεί απορία (τουλάχιστον) το γεγονός ότι από τα κυβερνητικά επιτελεία δεν έγινε κατανοητό το πρόβλημα (υδατικής) **ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ** και πόσο ευάλωτη είναι η Θεσσαλία στους κινδύνους **ΞΗΡΑΣΙΑΣ**, η οποία είναι βέβαιο, όπως όλες οι επιστημονικές μελέτες επιβεβαιώνουν, ότι θα μας «επισκέπτεται» όλο και πιο συχνά και με όλο και μεγαλύτερη ένταση (κλιματική κρίση). Φέτος ξηρασία επικράτησε στην Ισπανία και Ιταλία και το φαινόμενο φαίνεται να μετακινείται Ανατολικά.

Μοναδικός τρόπος αντιμετώπισης του φαινομένου αυτού είναι η δημιουργία επαρκών **ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΝΕΡΟΥ**, κάτι που μπορεί να διασφαλιστεί με την αξιοποίηση όλων των υδάτων που προσφέρει η γεωμορφολογία της περιοχής, δηλαδή των δύο υδατικών διαμερισμάτων στα οποία ανήκει η περιφέρεια Θεσσαλίας (ΥΔ Δυτικής Ελλάδας/Αχελώος και ΥΔ Θεσσαλίας/Πηνειός).

Πολύ φοβούμαστε ότι η έλλειψη σχεδίου αντιμετώπισης της ξηρασίας και η απουσία επικέντρωσης στην δημιουργία των αναγκαίων αποθεμάτων (ταμιευτήρες και έργα μεταφοράς του νερού), θα μας βρύνε εντελώς απροετοίμαστους απέναντι στα φαινόμενα και θα τρέχουμε και πάλι «πίσω» από τα γεγονότα (όπως πχ. έγινε και με τις πλημμύρες ή όπως συμβαίνει με την σπασμωδική αναζήτηση πηγών

ενέργειας) προσφέροντας εκ των υστέρων σε εκείνους που θα πληγούν κάποια οικονομικά βοηθήματα και αποζημιώσεις.

Συνεπώς, και μόνο για τον λόγο της ασφάλειας, είναι ανεπίτρεπτη η στασιμότητα στην ολοκλήρωση του ταμιευτήρα Συκιάς και συνολικά του έργου μεταφοράς νερού από τον Άνω Αχελώο, που παραμένει επί 12 χρόνια «παγωμένο». Επίσης, ως μην αγνοούμε, αφενός τις οικολογικές επιπτώσεις από αυτήν την ιδιότυπη κατάσταση όπου ένα μεγάλο ποτάμι είναι «μπαζωμένο» επί πολλά χρόνια, αφετέρου τους σοβαρότατους κινδύνους καταστροφών και απώλειας ανθρώπινων ζώων σε περίπτωση έντονων πλημμυρικών φαινομένων, καθόλου σπάνια στην περιοχή αυτή.

Πάντως, ακόμη και εάν περιορίσουμε τον προβληματισμό μας στο ΥΔ Θεσσαλίας/ Πηνειού, θα παρατηρήσουμε ότι το μόνο έργο ταμίευσης που εξαγγέλθηκε και αναμένεται να ενταχθεί σε πρόγραμμα χρηματοδότησης είναι ο, πολύτιμος οπωσδήποτε, ταμιευτήρας πολλαπλού σκοπού (ύδρευση, άρδευση, οικολογικό κλπ.) στη Σκοπιά Φαρσάλων.

Επιτρέψτε μας όμως να επισημάνουμε πως, όταν οι ετήσιες ανάγκες για όλες τις χρήσεις στο ΥΔΘ διαμορφώνονται στο επίπεδο των 1.100 – 1.450 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων (κ. μ.) νερού, η προσθήκη άλλων 60 εκατ. κ. μ. δεν είναι αρκετή για την κάλυψη των ετήσιων ελλειμμάτων ύψους 400 - 500 εκατ. κ. μ.

Κατά μείζονα λόγο, όταν και για άλλα χρήσιμα έργα ταμίευσης πέριξ του θεσσαλικού κάμπου (Μουζάκι, Πύλη, Νεοχώρι, Ελασσόνα κλπ.) δεν υπήρξαν διαδικασίες «ωρίμανσης» (τεχνικές και περιβαλλοντικές μελέτες, προγραμματισμός χρηματοδότησης κλπ.), ώστε οι επόμενες κυβερνήσεις να είναι σε θέση να εργαστούν για την υλοποίησή τους.

2. Σας μεταφέρουμε την έντονη δυσαρέσκεια κάθε σκεπτόμενου πολίτη για τον αποκλεισμό της υδροηλεκτρικής ενέργειας (ΥΗΕ) από τον εθνικό ενεργειακό σχεδιασμό, τον συστηματικό διαχωρισμό των υδάτων από τις άλλες ΑΠΕ (ήλιος, άνεμος) και κατ' επέκταση την ανεξήγητη διστακτικότητα που επιδεικνύει η κυβέρνηση σας για τα έργα υδροηλεκτρικής αξιοποίησης των υδάτων του Άνω Αχελώου. Ειδικότερα :

Σε ότι αφορά στο (σχεδόν ολοκληρωμένο) έργο Μεσοχώρας, το οποίο ορθώς (επαν)αδειοδοτήσατε, παρατηρούμε μία στασιμότητα στις διαδικασίες.

Ζητούμε να κατανοήσετε ότι ο μόνος ασφαλής και σαφώς πιο σύντομος δρόμος για την παράκαμψη των εμποδίων και την συναίνεση των κατοίκων στην λειτουργία του έργου είναι ο προσδιορισμός των τιμών αποζημίωσης των θιγομένων με έγκριση νόμου από την Βουλή, όπως εξάλλου έπραξε επιτυχώς με τον Ν. 3734/2009 η κυβέρνηση Κώστα Καραμανλή, άσχετα αν η ενέργειά της αυτή δεν ευοδώθηκε λόγω της παράλογης ακύρωσης του έργου από το ΣτΕ το 2009.

Σε ότι αφορά στο ΥΗΕ Συκιάς, σχεδόν τρία χρόνια τώρα, δεν έχει ούτε καν επιλεγεί ο ενεργειακός εταίρος, ο οποίος, σε συνεργασία με τον κύριο του έργου (Υπουργείο Υποδομών) θα μπορούσε να προσφέρει την τεχνογνωσία του στον επανασχεδιασμό του ταμιευτήρα και να αναλάβει την λειτουργία του ενεργειακού σκέλους του έργου.

Είναι προφανές ότι αυτή η «παράλειψη» καταδικάζει σε αδράνεια την προοπτική υδροηλεκτρικής αξιοποίησης της Συκιάς, τόσο ωφέλιμης άλλωστε στην περίοδο που διανύουμε, η οποία χαρακτηρίζεται από την υψηλή ενεργειακή εξάρτηση της χώρας από εισαγωγές, την εσπευσμένη επαναλειτουργία λιγνιτικών μονάδων, την «αναζήτηση» ενέργειας σε γειτονικές χώρες από πυρηνικούς σταθμούς και βεβαίως τις πολύ υψηλές τιμές ενέργειας που καθλώνουν τα νοικοκυριά και την οικονομία συνολικά. Όλα αυτά εκτιμούμε ότι θα έπρεπε να σας έχουν οδηγήσει σε υπέρβαση και των τελευταίων επιφυλάξεων για την σημασία του ΥΗΕ Συκιάς.

Επιπλέον, παρά τις οχλήσεις μας, δεν διαπιστώσαμε καμία ανταπόκριση της κυβέρνησής σας στην πρόταση για το έργο αποθήκευσης ενέργειας με το σύστημα άντλησης – ταμίευσης των υδάτων της Συκιάς προς την περιοχή Μουζακίου.

Και είναι απορίας άξιο ότι η κυβέρνηση σας επικροτεί (ορθώς) ένα παρόμοιο έργο αποθήκευσης μεγάλης ιδιωτικής εταιρείας στην Αμφιλοχία, μέσω αξιοποίησης των υδάτων του ταμιευτήρα Καστρακίου (ΔΕΗ), το οποίο μάλιστα επιδοτήθηκε από την ΕΕ με 250 εκατ. ευρώ !

Άραγε γιατί μία πρόταση για ανάλογη μονάδα αποθήκευσης ενέργειας στον Άνω Αχελώο, με αρκετά προχωρημένα τα αντίστοιχα έργα, αντιμετωπίζεται με τόσο επιδεικτική αδιαφορία ; Άλλη είναι η αξία αποθήκευσης στην Αιτωλοακαρνανία και άλλη στη Θεσσαλία ;

3. Επιτρέψτε μας κύριε Πρωθυπουργέ να δηλώσουμε αδυναμία να εξηγήσουμε το γεγονός ότι η αδιαμφισβήτητη προσωπική σας οικολογική ευαισθησία δεν σας έχει οδηγήσει έως σήμερα να δείτε με προσοχή το μείζον περιβαλλοντικό πρόβλημα της Θεσσαλίας (ίσως το μεγαλύτερο στη χώρα μας) που βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού, όπως αυτό της καταστροφής των υπόγειων υδροφορέων από τις υπεραντλήσεις μόνιμων αποθεμάτων νερού.

Οι επιστήμονες που εκπόνησαν το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔΛΑΠ) προσδιορίζουν το ύψος των συσσωρευμένων ελλειμάτων στα επίπεδα των 3 δισεκατομμυρίων κ. μ. νερού (!) και η ισχύουσα υπουργική απόφαση επιβάλλει την σταδιακή του αποκατάσταση μέσω εξοικονόμησης αποθεμάτων που θα διατίθενται αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό.

Θεωρούμε περιττό να επαναλάβουμε όσα προαναφέραμε για τις δυνατότητες διασφάλισης τέτοιου ύψους αποθεμάτων.

Σημειώστε παρακαλούμε ότι η μεταφορά νερών από τον Αχελώο δεν σχετίζεται μόνο με την ξηρασία, δεν συνδέεται μόνο με την κάλυψη αρδευτικών αναγκών αλλά συνδέεται απόλυτα και με την απόκρουση της προϊούσας οικολογικής καταστροφής.

Εκτός πια εάν και εσείς προσωπικά συντάσσετε με την άποψη μιας μειοψηφίας που διαμορφώθηκε εδώ και χρόνια μέσα στον πολιτικό χώρο, που εκφράζεται και από το ισχύον σήμερα ΣΔΛΑΠ, ότι δηλαδή τα νερά της λεκάνης Πηνειού αρκούν για όλες τις ανάγκες της Θεσσαλίας και περιττεύει η ενίσχυσή τους από τον Αχελώο.

Μήπως λοιπόν αυτό εξηγεί και την αδιαφορία των υπουργών σας, σχεδόν τρία χρόνια διακυβέρνησης, να μην έχουν υπογράψει ακόμη ούτε καν την σύμβαση (!) για την αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ ;

Είναι βέβαιο ότι στο θέμα αυτό οφείλετε στους Θεσσαλούς μία σαφή απάντηση.

4. Παρακολουθούμε με πολύ ενδιαφέρον την πολιτική συζήτηση για την διατροφική ασφάλεια της χώρας. Εκείνο που μπορούμε με απόλυτη βεβαιότητα να τονίσουμε είναι ότι για την αντιμετώπιση του διατροφικού προβλήματος η γεωργική γη ΔΕΝ αποτελεί από μόνη της την αναγκαία προϋπόθεση.

Χρειάζεται ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ και η υδατική επάρκεια, κάτι που για την Θεσσαλία σημαίνει διεύρυνση της έως σήμερα ενίσχυσης του υδατικού δυναμικού της από τον Αχελώο (που εδώ και 60 χρόνια πραγματοποιείται εν μέρει μέσω του ταμιευτήρα Ν. Πλαστήρα) με την μεταφορά υδάτων και από τον ταμιευτήρα Συκιάς. Σε διαφορετική περίπτωση όλες οι πολιτικές για την διατροφική επάρκεια θα είναι επισφαλείς και οι κίνδυνοι είναι μπροστά μας.

Όλα όσα περιγράφουμε έχουν συμπεριληφθεί σε ειδική ΑΝΑΦΟΡΑ που εδώ και αρκετούς μήνες έχουμε αποστείλει προσωπικά σε εσάς, στους υπουργούς σας, στον Πρόεδρο της Βουλής και σε όλα τα πολιτικά κόμματα.

Ζητήσαμε από την κοινοβουλευτική ομάδα του κυβερνώντος κόμματος μία συνάντηση να παρουσιάσουμε τα θέματα αυτά. Μας το αρνήθηκαν.

Ζητήσαμε να γίνει συζήτηση στη Βουλή για το υδατικό της Θεσσαλίας. Δεν είδαμε, έως σήμερα, ανταπόκριση,

Παρατηρώντας ότι οι υπουργοί σας πραγματοποιούν πολλές συναντήσεις με βουλευτές, με πολιτευτές και άλλους παράγοντες, χωρίς όμως να έχουν δεχθεί μία συνάντηση με την επιτροπή μας, καθώς επίσης ότι δεν παρατηρείται ουσιαστική πρόοδος συνολικά στα ζητήματα αυτά, αναγκαζόμαστε να απευθυνθούμε σε εσάς προσωπικά, με την ελπίδα ότι θα δείξετε ενδιαφέρον να γνωρίσετε τις προτάσεις μας, να κατανοήσετε τις διεκδικήσεις μας και να δρομολογήσετε λύσεις, αξιοποιώντας, όσο είναι δυνατόν πιο παραγωγικά, το μικρό χρονικό διάστημα που απομένει έως τις επόμενες εκλογές.

Λάρισα 11 Απριλίου 2022

Με εκτίμηση

1. Αλεξάκος Φώτης, πρώην Νομάρχης, πρώην Δήμαρχος Καρδίτσας,
2. Αρχοντής Δημήτρης, πρ. Δήμαρχος Καρδίτσας,
3. Αρχοντής Χαρίλαος, Αγρότης,
4. Αναγνωστόπουλος Βασίλης, πρ. Νομάρχης Καρδίτσας,
5. Γέμτος Φάνης, ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
6. Γιαννακός Κώστας, Πρόεδρος Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας,
7. Γκούμας Κώστας, πρ. Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ,
8. Καλλές Γιάννης, πρόεδρος Εταιρίας Θεσσαλικών Μελετών (ΕΘΕΜ),
9. Καλφούντζος Παναγιώτης, Πρόεδρος Συνεταιρισμού αγροτών Θεσσαλίας «ΘΕΣγη»,

10. Κοτσιμπογεώργος Ηλίας, Πρόεδρος Οικονομικού Επιμελητηρίου Θεσσαλίας,
11. Κυριάκης Γιώργος, Πρόεδρος Γεωπονικού Συλλόγου Τρικάλων,
12. Κυρίτσης Κώστας, Πρόεδρος Γεωπονικού Συλλόγου Καρδίτσας,
13. Κυρίτσης Νικόλαος, μέλος ΔΣ Αγροτικού Συν/σμού Θεσσαλών Τοματοπαραγωγών,
14. Λάμπρος Κων/νος, Πρόεδρος Γεωπονικού Συλλόγου Μαγνησίας,
15. Μπαρμπούτης Τάσος, μέλος ΔΣ ΕΘΕΜ,
16. Ντογκούλης Δημήτρης, Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ,
17. Παπαδόπουλος Φώτης, Πρόεδρος Αγροτικού Συνεταιρισμού Λαρισαίων Αγροτών,
18. Τζανακούλης Κώστας, πρ. Δήμαρχος Λαρισαίων,
19. Τσιούρης Δημήτρης, Πρόεδρος ΤΟΕΒ Πηνειού,
20. Τσινούλης Γιώργος, Γεωπόνος – αγρότης Χάλκης,
21. Χονδρονάσιος Αλέκος – Αντιδήμαρχος Κιλελέρ